

Tekstualni ton „Oaze izgubljenog raja“

Kao i svim svojim dosadašnjim književnim djelima, autor Drago Slipac ne odstupa od generalnih prozних postulata korištenja naracije, deskripcije i dijaloga unutar *creacie modusa* općenja sa čitaocem.

Ono što njega izdvaja od drugih sličnih namjera je snažni etički i humanistički angažman u pokušaju zadržavanja, u paklu sunovrata na ovdašnjim prostorima svih moralnih normi koje postoje, na nivou onoga što nas čini ljudima- poštovanju drugog i drugačijeg, etici življenja, ali i pozitivnoj nadgradnji, unapređenju života.

Iako je u rječniku (ili rječnicima, ako baš želite) *nostalgija* kao riječ toliko puta upotrebljena da gubi svaki smisao ponovnog korištenja, ovdje je ona u korelaciji sa ljudskošću, vidljiva iz svake otisnute riječi i rečenice.

Nedavno sam, gostujući na FACE TV u Sarajevu i govoreći o pripovjedačima koji su behar ovih prostora, naveo Zuku Džumhura iz Konjica, Viktora Dundovića iz Bugojna, prerano umrlog mladog pisca- Samira Tahirovića iz Donjeg Vakufa, ali i Dragu Slipca iz Novog Travnika. Da, vrijeme će, kao i sve na ovim prostorima, ne samo zaliječiti rane već i promišljanja o proznoj poetici postaviti na mjesto koje zaslužuju. Apsurdnost navedene teze vidi se u činjenici da smo danas suočeni sa potvrdom teze Branka Miljkovića koji je rekao:

„Doći će vrijeme kada će svi pisati poeziju.“ Ja bih dodao...i prozu. Društvene mreže (FB, Twiter i slične) su omogućile rađanje virtualnih pisaca koji uvučeni u virtualni svijet mogućih pretpostavki, zanemaruju osnovni postulat profesije pisca-uvid u realnost činjenja i kreacije, zarobljeni u virtualni svijet alijeniranih mogućnosti. Zbog toga navedena imena valja posmatrati unutar konteksta resocijalizacije prozne misli sa ciljem objedinjavanja autorskih težnji i potreba vremena i prostora. Kakvih? Onih ljudskih, prije svega.

Knjiga „Oaza izgubljenog raja“ sa zaista izvanrednim naslovom koji odmah postavlja pitanje kako je moguće susresti se sa oazom u nečemu što još uvijek niko i nigdje u životu, barem ovostranom, nije sreo. Em je „raj“, pa još „izgubljen“, sa vlastitom „oazom“. Toliko se upitnika javlja sve do trenutka kada stranice knjige kao latice cvjetova pred nama počnu kreirati predivni mozaik životnih priča i stremljenja. Ljudskih, prije svega. Čitanjem.

Ostaje kao opomena svim pripovjedačima da naraciju valja koristiti uz korištenje prostornih toponima koji ne samo kreiraju prostor već i vrijeme samog nastanka priče, ispreplićući želju autora i vrijeme nastanka deskripcije i dijaloga. Ovdje je pred nama upravo pozitivni primjer takvih činjenja.

Ne želim vam prepričavati prozni zapis intrigantnog naziva, već ću pokušati i u nastavku ogoliti način i pretpostavke uobličavanja ovog i ovakvog djela. Naravno, da sam imao priliku pročitati, prije same objave knjige, ovo djelo, sigurno je da bih imao određenih, zaista zanemarljivo malih, sugestija kada je upotreba epiteta i metafora, ali to je toliko nepotrebno isticati unutar totalitea djela da sam uvjeren kako će i svaki dobronamjerni čitalac to ostaviti po strani, upijajući snažnu priču, usudiću se kazati, filmske naracije unutar „Oaze izgubljenog raja“.

Srednjobosanski prostor, daleko širi od same autorove namjere lociranja priče unutar grada Novog Travnika, nikada neprežaljenog

„grada mladosti“ kako nam i sam autor veli, je ovdje kao putokaz Draginih težnji da sačuva sjećanje na sve ono dobro što jesmo, bijasmo, ali i, bar se nadam, bit ćemo unutar naše pojavnosti na prostoru srcolike države. Od planina do udolina, od malih brda do visokih vrhova, sve odiše predanosti prikaza jednog drugog, samo naizgled zaboravljenog svijeta koji je pred nama, ovdje i sada, kao opomena da je moguće, biti drugačiji. Bolji, zdraviji.

Kako i sam autor veli, knjigu je je namijenio učiteljima, ali ja bih dodao, prije svega, ljudima, svim onim osobnostima koje žele činiti dobro, jer dobro, dobro daje. Ako posmatramo riječ „učitelj“ van okvira školskih stremljenja, to bi mogao biti svako onaj ko unapređuje znanje drugih, ali i vlastito, unutar obrazovnog toka ciljanih namjera. Dobro bi bilo da današnji učitelji i nastavnici, ali i svi oni koji smatraju da je vrijeme nastanka ove priče davno prošlo, pročitaju samo prvih trideset stranica knjige i samo će im se kazati. Kako vrijeme prošlo, koliko god mrsko bilo modernim varvarima duha, oprostite prosjacima uma, bili oni „lijevi“ ili „desni“ jeste bilo vrijeme nadahnutih kreacija, koje nam upravo Drago Slipac vraća u svoj svojoj punini.

Usudiću se kazati da ove, i velikim dijelom autobiografske pretpostavke, ukazuju na nešto i mnogo sadržajnije i naglašenije u samom djelu. O čemu se radi? O objedinjavanju prostornog sa čulnim, ali i *vice versa*, jer opisi ovih i ovakvih vremensko-prostornih distanci se ne mogu drugačije navoditi do kao proza urbanog pejzaža u susretu sa dijalogom arhetipskih oblika slike, ali i tona. Tekstualnog, usudiću se kazati, korišteći oksimoron „tekstualnog tona“ kao alternativu „oazi izgubljenog raja“. Bar pokušati.

Poslušajte navođenje naziva za tako običnu namirnicu kao što je „krompir“ koji je pred nama i kao „korićanski“, „rostovsko-sebešički“ i „šenkovljanski“. Pridajući epitet prostora, on čini i više, kreirajući osobenost svakog, zamislite, krompira. U tome je i ljepota izraza

ovoga autora. Jer, kako je jednom neko rekao „Detalj je bog..:“, tako i Drago ništa ne prepušta slučaju, od priče o učitelju, đacima, preko skijanja, do krompira, ali i našeg Elvisa, travničkog, ovdašnjeg, i sve dalje, do zaboravljenih legendi, odsjaja ljubavi, ali vojničkih priča onoga vremena, koje nam zapisane, u amanet, ostavlja autor.

Dijalozi su posebna priča za sebe, koji se jednostavno mogu iznijeti van stranica ove knjige i postaviti kao posebnost *sui generis*, a da nijednog trenutka ne naruše opstojnost priče. Valoviti otkloni od svakodnevnice, kroz približavanje svakodnevnog realiteta djeci u učionici kroz dijalošku prezentaciju bajkovitog sadržaja i nisu ništa drugo do pokušaj, ne nametanje, velim, do pokušaj lakšeg suočavanja tih malih, velikih ljudi, sa oporim svijetom odraslih koji ih uskoro očekuje. Ali ne samo navedeni dijalozi već i svi drugi, otisnuti unutar korica ove knjige, što ostavljam vama da otkrijete, sa posebnim naglaskom na blagost nepatvorenih, erotskih, potajnih očekivanja učitelja u susretu sa ljubavlju. Drago, oprostite, Učo, uspijeva u tome. Toplo, nenametljivo kreira dijalog ne samo kao „razmjenu rečenica dvoje ili više ljudi“ već kao svojevrsnu priču u priči.

Kako završiti ovaj prikaz a da ne razmišljate mnogo već da prionete na otkrivanje „Oaze izgubljenog raja“? Jednostavno je, zaista jednostavno. „Način mog pisanja određuje i način na koji ću o tom pisanju misliti“, kako je naveo svojevremeno Borislav Pekić dok je Meša Selimović rekao „*postoji muka, ali postoji odluka...Postoji strah od prazne hartije, zapravo, strah od jednog nepoznatog svijeta u koji čovjek ulazi pišući. Ali, postoji i odluka da se uđe u taj svijet.*“ Pred nama je osobnost pisca koji se nije libio ničega navedenog. Išao je čak i dalje, usmjeravajući se sa onim što odavno napisah: *Onaj ko želi biti pticom, mora izgraditi gnijezdo visoko na grebenu.*

Da, Drago Slipac je upravo to i uradio, knjigom koja je pred vama.

Hvala vam.

Sabahudin Hadžialić

Travnik, BiH

20.12.2012.